

Proč jsme byli stvořeni

Rožnov, Střítež, 9.9.2012

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Gn 1, 26 – 31

Text: Sk 17,24-27

Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko.

Asi to také znáte, že děti, když začínají objevovat svět, tak rodičům neustále kladou otázky, začínající slůvkem: Proč? Proč svítí sluníčko, proč prší, proč je den a noc, proč se musí chodit do školy, proč tamten pán nosí brýle, proč je ten tunel tak dlouhý, proč táta pořád nejde z práce pod. Je to otázka po příčině a účelu. Když je pak člověk starší, tak chce sám věci přijít na kloub a začne se ptát otázkami, začínajícími slůvkem: Jak? Jak je to možné, jak to funguje, jak slunce svítí, jak funguje počasí, jak lidé dokázali sestrojít takový stroj, apod. Je to otázka po způsobu – jak, jakým způsobem.

Když čteme Bibli, tak bychom měli mít na zřeteli, že ta otázka „Proč“ je důležitější než otázka „Jak“. Bůh nám ve své moudrosti odpovídá jako svým malým dětem spíše na tu otázku „Proč je něco tak a tak“, než aby nám vysvětloval jak, jakým způsobem to dělá. A proto se mnohé biblické příběhy a vyprávění mají číst s tou otázkou Proč a ne s otázkou Jak. To plně platí například pro vyprávění o stvoření světa. Ten příběh nebyl napsán proto, aby nám vysvětlil, jak byl svět stvořen, jaké technologie, procesy a pracovní postupy při tom Pán Bůh používal. Ten příběh odpovídá na otázku Proč. Proč tu je svět, proč je vesmír, proč je příroda tak krásná a hlavně, proč jsme tu my, lidé. A odpověď je zcela jasná. Říká nám, že v žádném případě tu nejsme nějakou „čirou náhodou“, nejsme žádnou „hříčkou přírody“, nejsme produktem nějakého samovolného vývoje, ale jsme tu proto, že nás tady chtěl Někdo mít. Že tu nejsme bez příčiny a bez účelu. Že náš život má svůj smysl a cíl. Že existuje Někdo, kvůli němuž tady jsme, protože on nás tu chtěl mít. Vědci si klidně mohou lámat hlavu s tou otázkou Jak?. Jak je to možné, že tu jsme. Vyvíjejí hypotézy a teorie. Ale musí si být přitom vědomi, že touto cestou nehledají odpověď na otázku Proč. Odpověď na tuto otázku se hledá jinde, a my věříme, že na ni odpovídá Bible, svým zvláštním vyprávěcím způsobem. Příběhem o stvoření světa ve Starém zákoně se vlastně odpovídá na tu známou katechismovou otázku: Co je tvým největším potěšením v životě i ve smrti? A ta odpověď je stejná jako v Heidelberském katechismu: „Mým jedinkým potěšením v životě i v smrti jest to, že nejsem sám svůj.“ Tzn. že Někomu patřím. Že patřím svému Stvořiteli a Vykupiteli. Bratři a sestry, každý někomu patříme. Děti svým rodičům, manželé svým partnerům. Ale každý člověk zároveň patří svému Tvůrci, tedy svému Bohu. Abychom to věděli, proto máme v Bibli vyprávění o stvoření světa a člověka.

Víte, ona ta otázka „Jak?“ - jak byl svět stvořen? je tak trochu samoúčelná. Ta otázka „Jak?“ nemá pro nalezení smyslu života praktický význam. Ta otázka Proč má pro můj život mnohem dalekosáhlejší důsledky. O těch si ještě povíme. Ale ta otázka Jak?, je v tomto ohledu prakticky zbytečná. Ano, má význam tehdy, když lidé chtějí svého Stvořitele napodobit. Když chtějí poznat, jak to Bůh udělal, aby to mohli udělat také tak. Aby mohli být jako Bůh. V tom je ta otázka záludná a nebezpečná. Před pokušením hrát si na Boha varuje ten samý příběh o počátku lidstva. Had v ráji slibuje lidem, že budou jako Bůh. A lidem dodnes vrtá hlavou, jak stvořit život, jak naklonovat k obrazu svému nejen zvířata, ale i lidi, vojáky, nebo alespoň části lidí, nějaké tělesné orgány. Bible však svým vyprávěním zasahuje i do těchto etických otázek a říká o lidech: Vy jste jen stvoření. Nejste kompetentní k úloze stvořitele. Je pouze jeden Stvořitel, Bůh, váš Otec v nebesích. „On učinil nás a ne my sami sebe“, čteme v Ž 100, 3v. Neříkám, že vědci nemají zkoumat, jak věci v tomto světě fungují, ale bez současného zodpovězení té otázky „Proč?“ může být takové lidské počínání nebezpečné, protože je poznamenáno lidskou zkažeností, o níž opět mluví starý biblický příběh.

Jak už bylo řečeno, Bible dává svoji odpověď na tu otázku Proč?. Nejen v úvodu knihy Genesis, ale třeba i v tom dnešním textu ve Sk 17,24-28. Poslouchejte dobře, co se tam říká: „Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel.“ (A teď přijde to důležité): **Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko.**

Bratři a sestry, ta poslední věta je pro pochopení naší vlastní existence nesmírně důležitá. Bůh nás učinil proto, abychom jej hledali. Hledáme Boha? Proto jsme na světě. Abychom po něm toužili, jako on touží po nás. Církevní otec Augustin to vyjádřil slovy: Má duše je neklidná, dokud nespočine v Bohu. Jsme stvořeni k tomu, abychom měli s Bohem vztah. Někdo výstižně řekl, že Bůh stvořil člověka, protože mu bylo smutno. Bůh je láska a stvořil si člověka ke svému obrazu. Proto ani lidé nechtějí být sami. Hledají lásku. Touží po lásce. A tak aniž to mnohdy tuší, hledají vlastně Boha. Protože on je dokonalá láska.

Lze Boha nalézt? Apoštol Pavel o tom nepochybuje. V ep. Ř 1,19 píše o těch, kteří hledají Boha, toto: „Vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné, Bůh jim to přece odhalil. Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné,

lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu.“ Boha je možné nalézt. Lze ho poznat, když lidé přemýšlejí o Božím stvoření. Lidstvo je ovšem v Bibli charakterizováno jako padlé stvoření. Stvoření, které se odrodilo svému Tvůrci. Člověk se Bohu odcizil a nezná se k němu. A Bohu je opět smutno. Bůh po nás nepřestal toužit. Bůh chce mít láskyplný vztah s každým člověkem. A každý z nás smí slyšet šokující zvěst: Bůh po tobě prahne. On je žárlivě milující a trpí tím, že jsme jej svojí nevěrou a svým hříchem zahnali do skrytosti a neviditelnosti. Ale on nám dokazuje svou lásku. Poněkud poeticky vyjádřeno, když se podíváme na přírodu, na to velkolepé dílo, tak si smíme představit, jakoby každá květinka, každá ptačí písnička, byly takovými malými dárky od našeho Stvořitele, abychom viděli jeho lásku. Je trapné a zahanbující vidět Boha Stvořitele, jak se dvoří své nevěstě, která se k němu otáčí zády. Bůh ale na to nedbá. On ve své nekonečné lásce jde tak daleko, že se pro svoji milou stává člověkem a nechá se i ukřižovat. Ona sama jej svojí pýchou a hrdostí přibila na kříž. A když vidíme toto Boží počinání, tak si v duchu říkáme: Bože, nemá to cenu, zbytečně se tady před námi ponižuješ. Jaký je smysl v tom, když se obětuješ či dokonce necháš zabít? Lidé v tom smysl života nevidí. Nevidí smysl v sebeobětující lásce. Ale Bůh, který vidí dál než k horizontu smrti, nám křížem ukazuje, že to má věčný smysl. Věčnost je tu jako míra hodnoty. Kristus vstal z mrtvých a žije na věky. Dokonalá láska je totiž neumlčitelná. Smrt je na ni krátká. A Ježíš tak vrací do původního stavu to, co bylo lidským hříchem porušeno. Dobré Boží stvoření má naději obnovy. Smrt a hřích to mají spočítané. A bude nové nebe a nová země, a smrti již více nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude. (Zj 21) Bůh zůstává Pánem Vesmíru a Stvořitelem života. On tvoří nový život. „Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!“ (2K 5,17) Někdo si řekne: „Proč by to Bůh všechno dělal? Proč ten kříž, proč ta oběť? Proč nové stvoření?“ Kdo se takto ptá, ptá se správně. Není třeba se ptát, jak Bůh stvořil svět, jak Kristus konal zázraky, jak zemřel a jak byl vzkříšen. Ani jak přijde a jak bude vypadat to nové nebe a nová země. Důležité je ptát se, proč to všechno Bůh dělá. Proč nás stvořil, proč za nás Ježíš zemřel a proč byl vzkříšen! Je jediná odpověď na tyto otázky: Bůh je láska. On tě miluje. Dělá to kvůli tobě. Prahne po tvoji lásce. A čeká na tvoji odpověď. Můžeš mu dát košem a tak se minou se svým určením. Můžeš se odvrátit a hledat si svou cestu. Ale můžeš také na Boží volání odpovědět, můžeš Boha hledat a pátrat po něm. Jestli zvolíš to druhé, pak ti ten dnešní verš v samém svém závěru prozradí jedno skryté tajemství: „Bůh není od nikoho z nás daleko.“

Modlitba: *Bože, prosím tě, dej se mi nalézt. Vím, že tu jsi. Má duše je neklidná, dokud nespočine v tobě. Amen.*